ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਚੇਤਨ ਜੈਂਫ

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3116)

ਮਈ 11, 2022

[ਮਿਸਟਰ ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ – ਨਿਯੁਕਤੀ – ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਪੋਸਟ – ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ ਛੁਪਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ – ਉਸ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੀ ਅਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ – ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਈਮਾਨਦਾਰ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਤਿਆਰਥਤਾ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਛਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਉਕਤ ਉਮੀਦਾਂ/ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ – ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਲੰਬਿਤ ਹੈ – ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਸ ਨੇ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ – ਨਾਲ ਹੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ 3 ਤੋਂ 4 ਹੋਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਇਸ ਲਈ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ.

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਜਿਸ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਪੋਸਟ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਈਮਾਨਦਾਰ ਹੋਵੇ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਤਿਆਰਥਤਾ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ

ਵਰਦੀਧਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਤਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ

ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਛਲ ਕਪਟ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਹੇ ਗਏ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ। [ਪੈਰਾ 6.11/700-ਏ-ਡੀ]

1.2 ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਏਗਾ? ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸੀ। [ਪੈਰਾਸ 6.2 ਅਤੇ 6.3]

1.3 ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

1.4 ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ, ਜਵਾਬੀ ਖਿਲਾਫ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹੋਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

1.5 ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੋਵੇਂ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਤੇ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਤਦਰਥ ਰੱਦ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2016) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 471 : [2016] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 445; ਦਯਾ ਸ਼ੰਕਰ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2010) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 103 : [2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1076; ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮਬੀ.ਚਿੰਨਾ ਨਾਇਡੂ (2005) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 746 : [2005] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1147; ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ (2013) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 363 : [2013] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 471; ਜੈਨੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ(2012) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 748 : [2012] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1047; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਭਿਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਵਾਰ (2018) 18 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 733 : [2018] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1133; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿਦਿਉਤ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਨਿਗਮਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਅਨਿਲ ਕੰਵਰੀਆ (2021) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 136 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2016] 7 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 445 ਪਾਰਸ 6.9 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2010] 13 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1076 ਪਾਰਸ 6.8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2005] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1147 ਪੈਰਾ 6.5 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2013] 8 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 471 ਪੈਰਾ 6.6 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2012] 6 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1047 ਪੈਰਾ 6.7 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2010] 13 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1076 ਪੈਰਾ 6.8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2018] 13 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1133 ਪੈਰਾ 6.9 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(2021) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 136 ਪੈਰਾ 6.11 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ:

ਦੀਵਾਨੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3116 2022। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 04.03.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ, ਜੈਪੁਰ ਬੈਂਚ, ਜੈਪੁਰ ਵਿਚ ਡੀ.ਬੀ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ 2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1479।

ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਸੌਰਵ ਰਾਏ, ਕੌਸ਼ਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਬੁੱਧ ਡਾ ਸਿੰਘ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ

ਲਈ।

ਆਰ ਕੇ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਾਵਨਾ ਮੈਸੇ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ ਡਡਵਾਲ, ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੋਇਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.

1. ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜੈਪੁਰ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ 04.03.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬੀ - ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ (ਜਨਰਲ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

2.1 ਰਾਜਸਥਾਨ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ/ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ/ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ (ਜਨਰਲ), ਕਾਂਸਟੇਬਲ (ਆਪਰੇਟਰ), ਕਾਂਸਟੇਬਲ (ਡਰਾਈਵਰ) ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ (ਬੈਂਡ) ਦੇ 4684 ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਭਰਤੀ ਲਈ ਆਵੇਦਨ ਸੱਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਮਹਾਨਿਰੀਕਸ਼ਕ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 07.04.2008 ਨੂੰ। 2008 ਦੀ ਭਰਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੇ ਇੱਛੁਕ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਸਰੀਰਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 9(c) ਅਨੁਸਾਰ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਵੇਦਨ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਨੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਆਵੇਦਨ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ ਅਤੇ ਅਧੂਰੀ ਪਾਈ ਗਈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਆਵੇਦਨ ਫਾਰਮ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਉਕਤ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਆਵੇਦਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਵੇਦਨ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਨੌਕਰੀ ਆਵੇਦਨ ਫਾਰਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 26.04.2008 ਦੇ ਕਾਲਮ 15 ਵਿੱਚ ਇਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬੀ - (ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਏ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੂਰਵਗ੍ਰਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਾਮਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਆਵੇਦਨ ਫਾਰਮ ਨਾਲ ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੌਕਰੀ ਆਵੇਦਨ ਫਾਰਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 26.04.2008 ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਕਾਰਡ ਛੁਪਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ।

2.2 ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰੀਰਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪੜਾਵ ਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 458/2007 ਜੋ ਕਿ 17.12.2007 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਨੀਮ ਕਾ ਥਾਨਾ, ਸੀਕਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਇਸਨੂੰ 'ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 143, 341 ਅਤੇ 336 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੈਂਡੈਂਸੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ।

2.3 ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੀਕਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਹਨੁਮਾਨਗੜ੍ਹ ਨੂੰ 21.08.2008 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸੰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਉਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 458 ਦੇ 2007 ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਾਲਮ 15 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ।

2.4 ਆਪਣੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 10250 ਦੇ 2008 ਦੁਆਰਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 12/2012 ਜੋ ਕਿ 27.01.2012 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੀਮ ਕਾ ਥਾਨਾ, ਸੀਕਰ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਖਿਲਾਫ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 149, 452, 380, 352, 427 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 30.07.2015 ਨੂੰ, ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 352 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 455, 440 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੰਦੇਹ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖਿਆ ਏਸੀਐਮ – ਆਈ, ਨੀਮ ਕਾ ਥਾਨਾ, ਸੀਕਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 21.01.2016 ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 341 & 323 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1958 ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2.5 ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 12.03.2018 ਨੂੰ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ:

"1. ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੂਰਵਜਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਨੌਕਰੀ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਮਿਤੀ 26.04.2008 ਦੇ ਕਾਲਮ 15 ਵਿੱਚ ਹੈ।

2. ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉਹ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਦਬਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦੇਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ, ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਰਸ. (2016) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 471 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

3. ਕਿ ਮਿਤੀ 01.03.2017 ਨੂੰ ਭੰਜੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ & ਓਰਸ. ਐਸ.ਬੀ. ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6884 ਦੇ 2008 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

2.6 ਤੀਜੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 348/2018 ਮਿਤੀ 05.09.2018 ਨੂੰ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੀਮ ਕਾ ਥਾਨਾ, ਸੀਕਰ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 341 & 323 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

2.7 ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 10250 ਦੇ 2008 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ, ਰਾਜ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

2.8 ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਸੀ.ਜੇ.ਐਮ., ਨੀਮ ਕਾ ਥਾਨਾ, ਸੀਕਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 09.09.2019 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 341 & 323 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 348/2018 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ।

2.9 ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 505/2018, ਮਿਤੀ 20.12.2018 ਨੂੰ ਨੀਮ ਕਾ ਥਾਨਾ, ਸੀਕਰ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 341, 323, 382, 427 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

2.10 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਵਜੂਦ, 04.03.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 341, 323, 382, 427 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਬੰਧਿਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 505/2018 ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

2.11 ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

3. ਅਸੀਂ ਡਾ. ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਕੇ. ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ, ਜੋ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

4. ਡਾ. ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਏ ਗਏ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

4.1 ਡਾ. ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨੌਕਰੀ ਅਪਲਾਈ ਫਾਰਮ ਦੇ ਕਾਲਮ 15 ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੱਥ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 458/2007 ਦੁਆਰਾ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ "ਕੀ ਅਰਜੀਦਾਰ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਹੈ?" ਦੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ "ਨਹੀਂ" ਕਿਹਾ।

4.2 ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ, ਉਹ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

4.3 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਵਾਲੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈਮਾਨਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਹੋਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ 'ਚ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ **ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ**, (2016) 8 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 471 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦਯਾ ਸ਼ੰਕਰ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ**, (2010) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 103 ਵਿੱਚ ਵੀ।

4.4 ਡਾ. ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਰਾਜ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਜੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਵੀ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਅਸਲ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਨੇ 3 ਤੋਂ 4 ਹੋਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਜ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

5. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਕੇ. ਸ਼ੁਕਲਾ, ਅਸਲ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5.1 ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਕੇ. ਸ਼ੁਕਲਾ, ਅਸਲ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਦੋਵੇਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਸਲ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

5.2 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਸਲ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ, ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

6. ਅਸੀਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

6.1 ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਈਮਾਨਦਾਰ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਵਰਦੀਧਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਛਲ ਕਪਟ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਮੀਦਾਂ/ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਦਬਾਉ ਕਾਰਨ, ਉਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ

ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦਬਾਉ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

6.2 ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥ ਦਾ ਦਬਾਉ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ। ਜੇਕਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਏਗਾ?

6.3 ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸੀ।

6.4 ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦਿਨਾਂਕ ਸ਼ੰਕਰ ਯਾਦਵ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੈਰਾ 14 ਅਤੇ 16 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"14. ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਨਿਯਮ, 1955 ਦਾ ਨਿਯਮ 14 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸਤਿਆਪਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਅਤੇ (ਬ) ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: "14. ਸਤਿਆਪਨ।—

(a)) ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਚਰਿੱਤਰ, ਪਿਛੋਕੜ, ਸੰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਉਮਰ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤਿਆਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਤਿਆਪਨ ਰੋਲ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਭਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਸੀ ਹੈ।

(b) ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਰੋਲ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ ਫਾਰਮ 25 ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਰੋਲ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤਤਾ ਦਾ ਆਕਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ ਅਤੇ ਇਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਗੁਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਵਰਦੀਧਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ।

16. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਪਰਖ ਅਵਧੀ 'ਤੇ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਕ ਸੰਭਾਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: (i) ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ; (ii) ਕਿਸੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ (ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ

ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ) ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਵਹਾਰ (ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਕਲ ਕਰਨਾ) ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਨਿਕਾਲਣਾ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਵਾਰਜਿਤ ਕਰਨਾ, ਆਦਿ; ਅਤੇ (iii) ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਜਾਂ ਆਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਇਹ ਆਧਾਰ ਪਿਛਲੇ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਿਗਧ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਚਿੰਨਮ ਨਾਇਡੂ, (2005) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 746, ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਟੈਸਟੇਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨਾ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਉਪਯੁਕਤਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ।

6.6 ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ, (2013) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 363, ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਜੁੜਨ ਸਮੇਂ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਕੀ ਉਹ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਨਿਯੋਕਤਾ ਨੇ ਚਰਿੱਤਰ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਕਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ/

ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣਾ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣਾ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੋਕਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦਬਾਉਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਘਟਨਾਵਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਬਰੀ ਜਾਂ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

6.7 ਜੈਨੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2012) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 748, ਪੈਰਾ 29.4 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਿਯੋਕਤਾ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 29.6 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਹੱਕ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪੈਰਾ 29.7 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਵਰਦੀਧਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਮਿਆਰ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਛੱਡ ਛੱਡ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

6.8 **ਦਯਾ ਸ਼ੰਕਰ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ**, (2010) 14 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** 103 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਿਛੋਕੜ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਿਛੋਕੜ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਾਂ ਭਾਵੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੇਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ, ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 110-11, ਪੈਰਾ 15)

"1/5 ... (a) ਜੇਕਰ ਘੋਸ਼ਣਾਕਰਤਾ ਨੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ (ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ), ਤਾਂ ਨਿਯੋਕਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਜਾਂ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ), ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਅਪਰਾਧ/ਜੁਰਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

(b) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਨਿਯੋਕਤਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਨ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਜੋ ਘੋਸ਼ਣਾਕਰਤਾ ਦੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਫਿਟਨੈਸ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਾ ਪਾਉਣ, ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਘੋਸ਼ਣਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਜ਼ਤ ਨਾਲ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਿਯੋਕਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(c) ਜੇਕਰ ਘੋਸ਼ਣਾਕਰਤਾ ਨੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੇਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਝੂਠੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਨਿਯੋਕਤਾ ਘੋਸ਼ਣਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ, ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ), ਭਾਵੇਂ ਘੋਸ਼ਣਾਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ

ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(d) ਜਿਥੇ ਅਟੈਸਟੇਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਜਾਂ ਵੇਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਪਰਯਾਪਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਘੋਸ਼ਣਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੇਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰੋਲ/ਅਟੈਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਝੂਠੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਆਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਭਾਵੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

6.9 ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਭਿਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ, (2018) 18 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 733 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਲੰਬਿਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਲਫਨਾਮਾ 22-12-2012 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖੁਲਾਸੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2006 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 320 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੰਯੋਜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਦੀ ਚਰਿੱਤਰ ਪੜਤਾਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਉਪਰੰਤ, ਉਸ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਹੋਈ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਸਮੇਤ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2016) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 471 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

6.10 ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 38.5 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਭਿਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"13. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2016) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 471, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਧਿਆਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਖੁਲਾਸੇ ਜਾਂ ਗਲਤ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੀ, ਪੈਰਾ 38.5 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਿਯੋਕਤਾ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

6.11 ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿਦਿਉਤ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਨਿਗਮ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਅਨਿਲ ਕੰਵਰੀਆ, (2021) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 136, ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਸਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਝੂਠਾ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 13 ਅਤੇ 14 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"13. ਭਾਵੇਂ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਜਵਾਬੀ ਪੱਖ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 14-4-2015 ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਐਲਾਨ ਦੇਣਾ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 12 ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਥੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਝੂਠਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲੰਬਿਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

14. ਮੁੱਦੇ/ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਣ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ. ਸਵਾਲ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੀ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮਾਮੂਲੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦ ਸਵਾਲ ਅਜਿਹੇ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਹੈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਘੋਸ਼ਣਾ/ਪੜਤਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪੋਸਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਝੂਠੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ। ਜੇਕਰ ਸਹੀ ਹੈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ. ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਨੇ ਖੁਦ ਇੱਕ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੋਣ/ਵਿਕਲਪ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਹੈ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕੈਟੇਨਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ

ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ।"

7. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

8. ਭਾਵੇਂਕ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਯੋਗ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਖਿਲਾਫ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹੋਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਯੋਗ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੋਵੇਂ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਦੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਦਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ – ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate